

Prædiken til 11. søndag efter trinitatis

Luk. 18, 9-14

Hvorfor er vi kommet her ind i kirkens rum? Hvad er det, vi søger og forventer at finde her i Guds hus?

Mødet med Gud, eller i al fald noget, der nærmer sig det? En tid til ro og eftertanke? Et kvalificeret bud på menneskelivet og dets udfordringer anno 2015? Var det vanen, traditionen, måske egen eller andres forventning, der drev os herind? Den venskabelige atmosfære, musikken, rummet, præstens humor? Nadveren måske? Tilgivelsen? Vel-signelsen?

Vi er temmelig sikkert ikke kommet for at fortælle Gud om vores egne fortræffeligheder ud i den religiøse præstation. Vi er her ikke for at sige tak, fordi vi ikke er som de andre, der ikke går i kirke, ikke deltager i frivilligt arbejde eller betaler til alskens gode organisationer i verden omkring os. Kirkegængere anno 2015 sætter sig gerne bagerst i kirken, sådan lidt bagved midten i det mindste, og det hænger måske sammen med dagens lignelse. Vi har gennem årene hørt og lært på ægte luthersk vis, at vi er de arme syndere, de fortabte, uduelige, som bare ved at tænke på at gøre lidt nyttigt og godt, kun roder os dybere ind i gerningsretfærdighed og selvretfærdighed for slet ikke

at tale om hovmod. Vi har hørt om gæsterne ved festbordet, der satte sig øverst og blev vist bort til fordel for andre, der satte sig nederst, og vi har hørt om tolderen i templet. Gud, vær mig synde nådig! Lad mig være her hos dig i ubemærkethed, i undseelighed!

Konfirmanden benytter undseeligheden til lige at tjekke mobilen for nyt, - præsten ser det jo ikke. Og med en vis ret har der også sneget sig en lidt afventende, vagtsom holdning ind i undseeligheden på de nederste bænke. For hvad siger præsten egentligt? Igennem generationen var det tydeligvis synden og retfærdiggørelsen, der stod på programmet – lov og evangelium. Der kunne man sidde som ansvarsfuld og pligtopfyldende medborger, en kærlig forælder og bedste-forælder, en hårdtarbejdende ægtefælle, et kærligt voksent barn og lytte til prædikener om synden, vi aldrig kommer udover, ud af eller udenom. Altid er den der – dér midt på kirkegulvet – mellem os og Gud som en betonklods. Kuren, har vi hørt, er syndsbeholdelse, erkendelse af vilkåret og dernæst modtagelsen af Guds tilgivelse som skænket gave – ovenfra – og ned. I generationer er vi fra prædikestolen blevet opfordret til at gø-

re som toldereren for at gå som retfærdige, frelste farisæere hjem fra kirke. Fra menneske til tolder til farisæer på en times tid – en sand rutsjebane at udsætte sig for.

I de senere generationer er der kommet nye toner til. En vis wellness har sneget sig indenfor i kirken; – nu er det spabad for sjælen. Kærlighed, først og sidst, er ordet – (også i mine prædikener) – og det gør godt i de mørbankede menneskeliv, hvor utilstrækkelighed og uduelighed er blevet den mest udbredte følelse blandt børn, unge og voksne; kun afløst af en udpræget følelse af at være tilovers og til byrde som ældre og gamle.

Ikke særligt muntert. I sidste uge læste jeg i min daglige avis, at vi druknes i ansvar på mange områder, i forhold til vore børns skole, arbejdet og dertil alt det overordnede ansvar for klima, sundhed, verdensøkonomi og socialt fællesskab. Jo mere, vi behersker, jo flere muligheder, der gives os, jo større synes kompleksiteten og kravet om personligt ansvar at blive. Det var nogenlunde artiklens vinkel, og den var skam baseret på forskning, – ikke noget useriøst snak. Men jeg er uenig. Jeg tror ikke, at problemet er overbebyrdelse af ansvar. Jeg tror, problemet er mangel på sund dømmekraft og menneskelig ballast.

Vi får tudet ørerne fulde om omkostninger, samfundets omkostninger, vore egne personlige omkostninger – alting gøres til et spørgsmål om at få mest muligt ud af så lidt som muligt. Hvor minimal en indsats kan vi få mest muligt ud af? Hvor meget rationalisering kan pasningen af børn, syge og ældre bære, førend det bliver uansvarligt?

Hvor meget effektivisering kan du selv bære på din arbejdsplads, førend du går ned med stress? Hvor meget af dine børns opdragelse vil du overlade til pædagoger, og hvor meget i din daglige husholdning vil du overlade til færdige eller halvfærdige løsninger for selv at spare tid? Tid, du så enten kan bruge på at tjene flere penge, eller som fri tid, bogstaveligt. Fritid, du så må bruge i fitnesscenter og i svømmehallen for ikke at gå til i vel-færd.

Alle valg har omkostninger, - af én eller anden grund har vi fået placeret den menneskelige omkostning nederst i værdiskalaen. Det er på tide at tænke nyt. Tænke menneskeligt i stedet for altid at tænke økonomisk og rationelt, tænke kærligt i stedet for at tænke ”etisk ansvarligt”, der i daglig tale er blevet til endnu et spørgsmål om, hvor lidt, vi kan nøjes med at gøre. Etik handler i nutiden alt for meget om, hvad mindstekravet må være. Kærligheden derimod spørger aldrig efter det mindste, men efter det meste, det største, det bedste.

Vores problem er ikke over- eller ligefrem ”hyper”-ansvarlighed, så vidt jeg kan se, men snarere over- eller ”hyper”-minimalisme. Vi piskes til at stræbe efter den laveste fællesnævner, gærdets laveste sted og får ikke lov at spørge efter mening og dybde.

Derfor tror jeg, vi er kommet her i dag. Vi er kommet ind i Guds hus for at møde dybden og meningen. Vi er ikke kommet for at finde meningen først, for jeg tror, vi har en meget god fornemmelse for, hvad meningen er. Vi er kommet for at møde meningen, for at lytte, grunde, mærke og fordybe os i det, som

er livets kerne og grund. Vi er her for at møde Gud, for at mærke grunden under os, hænderne rundt om os. De kærlige bærende hænder. Ikke mindst, er jeg ret overbevist om, at vi er her for at blive styrket og fortrøstet. Ikke kun trøstet, for det lyder let som barnet, der får stukket en sut i munden. Fortrøstning er noget andet, det giver mod og ny orientering. Fortrøstet tør vi se realiteterne i øjnene og behøver ikke skubbe fortid og fejl ind under noget gulvtæppe. Fortrøstet kan vi rejse os og gå videre for at gøre det bedre. Fortrøstet sendes vi ud til en ny mulighed, og ikke kun med en kvitteret regning for noget forlist, som Gud nu har dækket for os.

Hvis der er noget, vi som luthersk kirke har forsømt, så er det fortrøstningen. Det, at mødet med Gud faktisk forandrer os, forandrer vore vilkår i livet. Jeg tror, hvis jeg et øjeblik skal stille mig indenfor i tolderens sandaler, at han gik fra templet ikke kun som retfærdig, men meget mere væsentligt, som forandret. Jeg håber på, at han lod sit liv forandres af det, der skete med ham, da han mødte meningen. Jeg tror nemlig ikke, at tolderens udbrud: ”Gud, vær mig synder nådig!” var en bøn eller en opfordring til Gud – jeg tror, det var et *sva*r på Guds tiltale. Det var menneskets svar i det øjeblik, hvor det går op for os, hvor stort og rigt og uendeligt, det liv er, som Gud betror os, og hvor uudtømmelig, den kærlighed, der følger med, er. Som at stå foran oceanet på en endeløs sandstrand i solskin og i et øjeblik ane alt på én gang.

Det gør et menneske lille, - ikke på sådan en ydmygende sønderknusende måde, der bæ-

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

rer skam i sig. Men befriende lille – så lille som et af sandkornene, der ligger der i vandkanten og lader sig slibe i uendelighed af oceanet. Lader sig evigt forandre i hengivenheden til bølgeslaget.

Sådan er det at stå menneske over for Gud, - den Gud, der har vist os sit ansigt, sit hjertelag i Jesus. Den tro, det møde med Gud, giver mig dagligt styrke og fortrøstning og fornyet glæde i det, som er mine vilkår. Mit krævende arbejde, der er et kald for mig, sådan som mange mennesker i dag oplever, at deres arbejde er mere end ”bare et job”. I mit familieliv med dets ansvar og glæder, dets forpligtelser og velsignelse og i mit forhold til verden, det store fællesskab. Styrket og fortrøstet vil jeg i dag gå herfra efter endnu et møde med Gud, der kærligt har sendt mig ud som ny, med nye muligheder, ny retning i livet, det liv, jeg deler med alle de andre farisæere og toldere. Amen!

Anne-Marie Nybo Mehlsen

Vigersted-Kværkeby

Salmer :

726, 20, 435, 421, 321, v. 7, 68